

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.08- 05.01/053.00.1/М/ОК7- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 1 / 14

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
публічного управління та права
30 серпня 2022 р., протокол № 5
Голова Вченої ради
_____ Димитрій ГРИЦИШЕН

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СУЇЦИДОЛОГІЯ»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «магістр»
спеціальності 053 «Психологія»
освітньо-професійна програма «Психологія»
факультет публічного управління та права
кафедра психології та соціального забезпечення

Схвалено на засіданні кафедри
психології та соціального
забезпечення
29 серпня 2022 р.,
протокол № 1

Завідувач кафедри психології та
соціального забезпечення
_____ Ірина ЛЕГАН

Розробник: доктор психологічних наук, професор, професор кафедри психології
та соціального забезпечення САБАДУХА Олексій

**Житомир
2022 – 2023 н.р.**

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.08- 05.01/053.00.1/М/ОК7- 2022
	Екземпляр № 1	

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»	Нормативна (за вибором)	
Модулів – 2	Спеціальність: 053 «Психологія»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2021-й	2021-й
Загальна кількість годин – 120		Семестр	
		2-й	2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 3,5	Освітній рівень: «бакалавр»	Лекції	
		32 год.	2 год.
		Практичні, семінарські	
		16 год.	2 год.
		Лабораторні	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
		72 год.	116 год.
Індивідуальні завдання			
Вид контролю: іспит			

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.08- 05.01/053.00.1/М/ОК7- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 3 / 14

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами кредитномодульної системи організації навчання. Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати студент відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Суїцидологія», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів. «Суїцидологія» є складовою частиною дисциплін психологічного циклу нормативного блоку. Її вивчення передбачає підвищення професійної компетентності психологів та сприяє ефективній самореалізації їх, як фахівців.

Метою дисципліни «Суїцидології» дати уявлення про суїцидологію як галузь теоретичних знань та практичних застосувань, розкриття феноменології суїциду, основних теоретичних, науково-методичних змістовних і технологічних основ роботи соціального працівника з людьми, що знаходяться в кризових ситуаціях, вивчення причин виникнення суїцидальних думок і намірів, освоєння методів психокорекції та надання психологічної допомоги людині, що знаходиться в кризовій ситуації.

Вивчення лекційного курсу та індивідуальної навчально-дослідницької роботи студентів спрямовано на засвоєнні таких знань:

- основні поняття суїцидології;
- концептуальні засади суїцидології;
- загальні характеристики, види та етапи суїцидальної поведінки;
- чинники суїцидальної поведінки;
- основи діагностики, профілактики та психологічної допомоги суїцидантам та їхнім родичам і близьким.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.08- 05.01/053.00.1/М/ОК7- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 4 / 14

Опанування курсу повинно сприяти формуванню низки практичних навичок:

- здатність до виявлення суїцидальних тенденцій;
- здатність до диференціації чинників суїцидальної поведінки;
- здатність до діагностики та профілактики суїцидальної поведінки;
- здатність до психологічної допомоги суїцидентам та їхнім родичам

і близьким.

Завданням вивчення дисципліни «Суїцидології» є:

- ознайомити з феноменом суїциду;
- розкрити змісту базових теоретичних засад суїцидології;
- ознайомити студентів з видами, особливостями та механізмами формування суїцидальної поведінки;
- розглянути різні варіанти систематики та типології суїцидальної поведінки;
- ознайомити з психологічними методами діагностики та профілактики суїцидальної поведінки;
- сприяти формуванню професійних навичок роботи суїцидентам та їхнім родичам і близьким;
- обговорити провідні мотиви, причини, предиктори і провокуючі фактори суїциду;
- прояснити методи корекції та превенції суїцидальної поведінки.

Відповідно до Стандарту вищої освіти України (другий (магістерський) рівень, галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальність 053 «Психологія»), змісту освітньо-професійної програми, опанування навчальної дисципліни «Суїцидологія» забезпечуватиме формування *інтегральної компетентності*: здатності вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.08- 05.01/053.00.1/М/ОК7- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 5 / 14

комплексністю та невизначеністю умов і вимог; та таких загальних (ЗК) та спеціальних компетентностей (СК):

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

СК3. Здатність обирати і застосувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності.

СК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.

СК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями

Отримані знання з навчальної дисципліни «Суїцидологія» стануть складовими таких **програмних результатів** навчання:

ПР2. Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів.

Пр4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.

ПР5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.

ПР6. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.

ПР13. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.08- 05.01/053.00.1/М/ОК7- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 6 / 14

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1

Тема 1: Соціально-історичний аспект проблеми самогубства.

Історія ставлення суспільства до самогубства. Проблема самогубства у Стародавніх Єгипті та Індії. Ставлення до самогубства у греко-римській культурі. Самогубство у християнстві, католицизмі, ісламі. Проблема ритуальних самогубств. Ритуальні самогубства: сатті, пікша, харакірі, дзюнси, спокутування ганьби військових поразок тощо. Самогубства в сектах. Актуальність проблеми суїциду в світі і в Україні.

Тема 2: Поняття та основні теорії суїцидальної поведінки.

Концепції суїциду. Сутність та види суїцидальної поведінки. Види ауто агресивної поведінки. Класифікація суїцидальної поведінки.

Тема 3: Внутрішні та зовнішні форми суїцидальної поведінки.

Суїцидальні тенденції. Суїцидальна спроба. Проблема суїциду в різних психологічних теоріях: соціологічна теорія (Е.Дюркгейм, В.А.Тихоненко). антропологічна теорія (З.Фрейд, А.Адлер, К.Меннінгер); гештальт-психологія (О.Моховіков). Характеристика загальних рис суїцидів. Психокультурна модель, альтернативні моделі.

Тема 4 Сутність суїцидальної поведінки неповнолітніх.

Психологічна характеристика суїцидальності неповнолітніх. Імпульсивність, емоційна незрілість, емоційна нестійкість як суїцидогенні особливості психіки неповнолітніх. Зовнішні чинники суїцидальності неповнолітніх. Сімейні чинники суїцидальності неповнолітніх. Суїцидогенні переживання неповнолітніх. Суїцидонебезпечні ситуативні реакції підлітків. Суїцидальна поведінка у студентському віці: причини, характеристика

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.08- 05.01/053.00.1/М/ОК7- 2022
	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 7 / 14</i>

Тема 5: Чинники виникнення та особливості перебігу суїцидальної поведінки в молоді.

Особливості виникнення та перебігу суїцидальної поведінки у молоді. Захисні антисуїцидальні фактори. Формування адекватного ставлення оточуючих до суїцидальних проявів і можливостей їх виявлення та подолання. Визначення в ході спостереження перших загрозливих тенденцій, ознак суїцидальної поведінки юнаків.

Тема 6: Суїцидальна активність в психіатричній нозології

Суїцидальна поведінка при розладах, що пов'язані зі стресом. Суїцидальна поведінка при розладах особистості. Суїцидальна поведінка при шизофренії та маячних розладах. Суїцидальна поведінка при афективних розладах. Суїцидальна поведінка при аддиктивних розладах

Тема 7: Рівні суїцидального ризику, схема бесіди та діагностика поведінки.

Сучасні наукові уявлення про оцінку суїцидального ризику. Методи індивідуальної та групової діагностики суїцидального ризику, намірів і поведінки. Діагностичні шкали, що використовують при роботі з суїцидентами

Тема 8: Діяльність практичного психолога щодо проведення превентивно-профілактичної роботи.

Особливості роботи практичного психолога з суїцидентами. Особливості психологічного консультування суїцидальних клієнтів. Умови ефективної соціально-психологічної профілактики суїцидальної поведінки. Психологічні аспекти превентивної допомоги людям «груп ризику розвитку суїцидальної поведінки».

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.08- 05.01/053.00.1/М/ОК7- 2022
	Екземпляр № 1	

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Кредитні модулі	Змістовні модулі	Кількість годин			
		Всього	Лекції	Практичні	Самостійна робота
1	2	3	4	5	6
№1	Модуль 1				
	Тема 1: Соціально-історичний аспект проблеми самогубства.	14	4	1	9
	Тема 2: Поняття та основні теорії суїцидальної поведінки.	15	4	2	9
	Тема 3: Внутрішні та зовнішні форми суїцидальної поведінки.	15	4	2	9
	Тема 4: Сутність суїцидальної поведінки неповнолітніх.	15	4	2	9
	МКР №1	1	-	1	-
	Разом змістовий модуль 1	60	16	8	36
№2	Модуль 2				
	Тема 5: Чинники виникнення та особливості перебігу суїцидальної поведінки в молоді.	14	4	1	9
	Тема 6: Суїцидальна активність в психіатричній нозології.	15	4	2	9
	Тема 7: Рівні суїцидального ризику, схема бесіди та діагностика поведінки.	15	4	2	9
	Тема 8: Діяльність практичного психолога щодо проведення превентивно-профілактичної роботи.	15	4	2	9
	МКР №2	1	-	1	-
	Разом змістовний модуль 2	60	16	8	36
РАЗОМ	120	32	16	72	

5. Теми практичних занять

№	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1: Соціально-історичний аспект та загальна характеристика суїцидальної поведінки.	1
2.	Тема 2: Соціально-психологічні чинники суїцидопобідної поведінки та суїциду.	2
3.	Тема 3: Суїцидальна активність при психологічних та психічних розладах особистості.	2
4.	Тема 4: Соціально-психологічні особливості суїцидальної поведінки в різних групах населення.	2
5.	МКР №1	1
6.	Тема 5: Діагностика суїцидальної поведінки.	1
7.	Тема 6: Техніки та методи психокорекції суїцидальних намірів.	2
8.	Тема 7: Психологічна допомога людям, які пережили суїцид близьких.	2
9.	Тема 8: Діяльність практичного психолога щодо проведення превентивно-профілактичної роботи.	2
10.	МКР №2	1
РАЗОМ		16

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.08- 05.01/053.00.1/М/ОК7- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 9 / 14

6. Завдання для самостійної роботи

Передбачається, що в період вивчення дисципліни студент самостійно розв'язує домашнє завдання, вивчає матеріал курсу в процесі підготовки до практичних занять та семінарів, а також в цілому перед сесією. Частка самостійної роботи при вивченні навчальної дисципліни складає 60 % (72 год).

Назва теми	Питання для самостійного опрацювання
Тема 1: Соціально-історичний аспект проблеми самогубства	Суїцидологія як наука про закономірності виникнення та розвитку аутоагресивної поведінки, її діагностики та корекції. Основні історичні етапи становлення суїцидології як науки. Філогенез і еволюція аутоагресивної поведінки у природі та історії людини й суспільства. Мультидисциплінарна основа суїцидології. Основні напрями досліджень у сучасній суїцидології. Місце суїцидології в медицині та психології. Методологічні принципи у суїцидології. Основні методи діагностики у суїцидології. Основа діагностики: опитування (клінічна бесіда) та спостереження. Загальна оцінка стану суїцидента та ступеня суїцидального ризику
Тема 2: Поняття та основні теорії суїцидальної поведінки.	Соціологічна теорія Е. Дюркгейма. Психологічний підхід. Психодинамічна концепція. Природа меланхолії за З. Фрейдом. Теорія інстинкту смерті З. Фрейда. Три форми і три частини суїцидальної поведінки за К. Менінгером. 10 основних рис суїцида за Е. Шнедеманом. Суїцид з точки зору логотерапії В. Франкла. Когнітивно-поведінковий підхід А. Бека. Медична концепція суїцида. Інтегративний підхід.
Тема 3: Внутрішні та зовнішні форми суїцидальної поведінки.	Психологія особистості та поведінки у суїцидології. Психічні властивості особистості, що впливають на виникнення та особливості аутоагресивної поведінки. Антисуїцидальний бар'єр та суїцидогенні чинники особистості. Психологічна уразливість особистості та механізми психологічних захистів. Свідоме і несвідоме в аутоагресії. Суїцидогенний конфлікт і способи поведінки. Аутоагресивні поведінкові патерни та суїцидогенні комунікації. Мотивація аутоагресивних спонукань
Тема 4 Сутність суїцидальної поведінки неповнолітніх.	Поняття аутоагресивної поведінки. Види аутоагресивної поведінки. Суїцидальна поведінка як форма аутоагресивної поведінки. Проблема парасуїцидальної поведінки в суїцидології. Поняття суїцидальної ситуації. Періоди суїцидальної поведінки. Особливості досуїцидального періоду. Премсуїцидальний період. Латентний пресуїцид. Суїцидальні думки та суїцидальні

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.08- 05.01/053.00.1/М/ОК7- 2022
	Екземпляр № 1 Арк 10 / 14	

	тенденції. Суїцидальні наміри. Період реалізації суїцидальних намірів. Типи суїцидальних дій. Суїцидальна ситуація.
Тема 5: Чинники виникнення та особливості перебігу суїцидальної поведінки в молоді.	Суїцидально небезпечна референтна група. Жертви насильства. Суїцидальна поведінка в студентському віці. Криза першого курсу навчання. Криза другого-третього курсів. Криза п'ятого курсу. Соціально-психологічні чинники самогубства у похилому віці. Міфи про суїцид.
Тема 6: Суїцидальна активність в психіатричній нозології	Стрес, травматичний стрес, посттравматичний стресовий розлад. Ознаки дистресового напруження. Стадії розвитку стресу. Посттравматичний стресовий розлад та його типи. Діагностичні критерії ПТСР. Чинники ПТСР (сила травмуючої події, особиста значимість травмуючої події, тривалість травмуючої події, особливості життєдіяльності людини до події). Симптоми ПТСР у дітей молодшого віку, дітей шкільного віку, підлітків. Діагностика ПТСР. Методики при діагностиці ПТСР. Індикатори суїцидального ризику (ситуаційні, поведінкові, комунікативні, когнітивні, емоційні). Самогубство та психічні розлади. Психопатологічне самогубство. Маніакальний суїцид. Меланхолійний суїцид. Нав'язливий суїцид. Імпульсивний суїцид.
Тема 7: Рівні суїцидального ризику, схема бесіди та діагностика поведінки.	Сутність суїцидальної поведінки. Кризова ситуація і особливості гострих суїцидальних реакцій. Основні принципи психологічної допомоги у кризовій ситуації. Модель терапевтичної бесіди із кризовим клієнтом. Форми допомоги при суїцидальній кризі: контактна та дистантна. Види дискантної допомоги: телефоне консультування, скриботерапія, консультування on-line. Особливості групової кризової терапії. Методики оцінки суїцидальних намірів. Шкали оцінки станів. Особистісні опитувальники. Психопатологічний профіль суїцидальної особистості. Прективні методики.
Тема 8: Діяльність практичного психолога щодо проведення превентивно-профілактичної роботи.	Організація суїцидологічної допомоги: форми та етапи. Психологічне втручання за суїцидологічної допомоги. Біологічні методи корекції та терапії аутоагресивної поведінки. Психотерапевтичні способи корекції аутоагресивної поведінки: форми та етапи. Окремі методи психотерапевтичної корекції аутоагресивної поведінки: психодинамічні, когнітивні, поведінкові, екзистенціально-гуманістичні, комунікативні, медитативні. Методи профілактичної роботи у суїцидології. Можливості саморегуляції психічних станів та розвиток особистості як спосіб профілактики аутоагресивної активності.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.08- 05.01/053.00.1/М/ОК7- 2022
	<i>Екземпляр № 1</i>	

7. Індивідуальні завдання

1. Формування словника термінів у сфері професійно підготовки працівників студентів через «Суїцидології».

2. Метою виконання індивідуальних завдань є: закріплення, поглиблення й узагальнення знань, отриманих студентами на теоретичних і практичних заняттях.

8. Методи навчання

Вербальні: проблемна лекція, пояснення, розповідь, бесіда.

Наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

Пояснювально-ілюстративний: пред'явлення готової інформації викладачем та її засвоєння студентами.

Презентація, міні-лекція.

Дискусійний метод.

Метод активного навчання: проведення дидактичних ігор (ділових, рольових, імітаційних), ігрового проектування.

Ситуаційний метод.

Традиційні та сучасні технології, а саме: особистісно-орієнтована, інформаційно-комп'ютерні, інтерактивні, ігрові, проблемно-орієнтовані та технології змішаного навчання. Дані технології реалізуються у формі лекцій (лекції-візуалізації, проблемні, лекції із застосуванням техніки зворотного зв'язку); семінарських занять (з використанням елементів тренінгу та коучингу; дискусій, бесіди, брейнстормінгу; рольових ігор; робота в колі, в малих групах (або парами), творчі завдання); самостійної роботи (підготовка до контрольних заходів). Використання навчального середовища Moodle та програми для організації відеоконференцій Google Meet.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.08- 05.01/053.00.1/М/ОК7- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 12 / 14

9. Методи контролю

Контроль складається з поточного контролю виконання студентами самостійної роботи та модульного контролю, контролю виконання індивідуальних завдань та семестрового контролю.

Модульний контроль здійснюється шляхом перевірки графіку відвідування студентами лекційних та практичних занять та опрацювання відповідного матеріалу (у випадку пропуску занять), перевірки домашніх завдань, усного та письмового опитування і завершується написанням есе за визначеною темою.

Семестровий контроль здійснюється шляхом складання екзамену.

10. Розподіл балів

Поточне тестування та самостійна робота								Сума
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль №2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	100
11	13	13	13	12	12	13	13	

Підсумковий контроль

1. Оцінювання якості засвоєння дисципліни за всіма видами навчальних занять проводиться без участі студента на підставі усіх попередніх модульних контролів, що передбачені навчальним планом шляхом визначення середньозваженого балу (округленого до сотих) результатів модульних контролів.

2. Загальна кількість балів та результати семестрового контролю доводяться до відома студента. При проведенні підсумків семестрового контролю необхідно враховувати наступне:

- у разі, якщо студент погоджується з результатом контролю, відповідна кількість балів та оцінка (за національною шкалою та шкалою ECTS) виставляються у відомість;

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.08- 05.01/053.00.1/М/ОК7- 2022
	<i>Екземпляр № 1</i>	

- у разі, якщо студент отримав від 0 до 59 балів, то у відомість за національною шкалою виставляється оцінка «незадовільно» («F» та «FX» відповідно до шкали ECTS);
- у разі, якщо студент, який отримав позитивну оцінку за результатами модульного контролю, має бажання підвищити результати семестрового контролю, то він складає екзамен зі всього курсу під час сесії (за розкладом), результати якого виставляються у відомість.

Шкала оцінювання

За шкалою	Екзамен	Екзамен	Бали
A	Відмінно	Зараховано	90-100
B	Добре	Зараховано	82-89
C			74-81
D	Задовільно	Зараховано	64-73
E			60-63
FX	Незадовільно	Не зараховано	35-59
F		Не зараховано	0-34

11. Рекомендована література

Основна література

1. Гроф С. Психологія майбутнього. Уроки сучасних досліджень самості. Львів: Terra Incognita, 2019. – 400 с.
2. Клінічна суїцидологія за заг. ред. : Л. М. Юр'євої, Н. О. Марути, І.В. Лінського. – Харків : Строков Д.В., 2020. – 301 с.
3. Комарек С. Тіло, душа та їхнє спасіння або Нариси про здоров'я, нездоров'я і психосоматику. Львів. – Апріорі, 2021. – 232 с.
4. Корб А. У пастці депресії. Як подолати тривожність і радіти життю. Київ, 2019. 216 с.
5. Психологія суїциду: посібник / за ред. В. П. Москальця. – К., 2017. – 340 с.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.08- 05.01/053.00.1/М/ОК7- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 14 / 14

6. Саржевський С. Н. Суїцидологія : навчальний посібник для лікарів інтернів з спеціалізації «Психіатрія» . – Запоріжжя, 2020. – 87 с.

Допоміжна література

1. Макарчук Н.О. Психологія особистісної саморегуляції при ментальних порушеннях розвитку // Проблеми сучасної психології. 2017. С. 173–184.

2. Психологія людини: свідомість і реальність: збірник матеріалів VIII Міжнародної науково-практичної конференції (30–31 жовтня 2018 року, Ніжин) / за ред. М. В. Папучі. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2018. – 297 с.

3. Сабадуха В.О. Метафізика суспільного та особистісного буття. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2019. – 647 с.

4. Толкунова І.В., Гринь О.Р., Смоляр І.І., Голець О.В. Психологія здоров'я людини. Київ, 2018. – 156 с.

5. Юнг К.Г. Аіон. Нариси щодо символіки самості. Львів: «Астролябія», 2019. – 432 с.

6. Swaab D. Unser kreatives Gehirn: Wie wir leben, lernen und arbeiten. – Munchen: Droemer, 2017. – 640 р.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Бібліотека психологічної літератури: <http://psylib.kiev.ua/>.
2. Українські підручники он-лайн: <http://pidruchniki.ws/>.
3. Психологічна бібліотека Псі-фактор: <http://psyfactor.org>.
4. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>.
5. Наукова бібліотека національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова: <http://hklub.npu.edu.ua/>.
6. Портал професійних психологів України «У психолога»: <http://upsihologa.com.ua/>.